

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

קדושים

הדלקת הנרות: 20.54 פלג המנחה: 19.39

מוצאי ש"ק: 22.15 ר"ת: 22.27

6 MEI 2022

Nr 1483

דף היומי יבמות ס'

נח לשמור על קדושת הגליון

מפנין יקרים

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' א-להיכם (יט,ב)
יש להקשות, לכאורה אינו מובן מהו נתינת טעם באומרו כי קדוש אני וגו', כי איך יוכל האדם להדמות לבוראו יתברך מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בורא כל העולמים והוא אין סוף ואין תכלית ומושלל מהשגה?

ונראה לבאר, כי דרך העולם איך שהילדים מתנהגים אומרים 'את החינוך הזה קבלו בבית של ההורים שלהם', לכן אמר הקב"ה תתנהגו בקדושה כי אני קדוש וממני יש לכם ללמוד את דרכי הקדושה, ואם ח"ו לא תתנהגו בקדושה זה יגרום שידברו עלי. ולכן כתיב איש אמו ואביו תיראו, כמו שבילד איך שמתנהג זה גורם שיגידו עליו שלמד את זה מהוריו, ולזה מסיים את שבתותי תשמורו, כמו שהשבת מעידה על הקב"ה כן גם ההתנהגות שלכם.

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' א-להיכם (יט,ב)
לכאורה צריך באור מה שהכתוב מחשב ואזיל כי רוכלא, קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם, איש אמו ואביו תיראו וגו' אני ה' אלקיכם, אל תפנו אל האלילים וגו' אני ה' אלקיכם. והיה די אשר יכתוב כל הצוויים ורק אחר כך יכתוב פעם אחת "אני ה' אלקיכם"?

אלא י"ל שהשלש פעמים אני ה' אלקיכם מורים על שלש מדרגות הנמצאים בישראל. בפסוק הראשון מדבר ממדרגת הצדיקים

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט,יז)

רבי שמחה בונם מפשיסחא הגיע לביקור במעונו של גאון ישראל רבי עקיבא איגר זצ"ל שבפוזנא. רבי שמחה בונים הוגדר כאדמו"ר אדמו"רי פולין, וכל החסידויות הפולניות יונקות מתורתו עד עצם היום הזה. היה צעיר מרעק"א בשנים ספורות. עוד לפני שנכנס לחדרו של גאון ישראל, התבטא שבבית שורה "ריח של תורה לשמה".

במהלך הביקור פנה רבי עקיבא איגר אל האורח ושאל: "אימר לי מר, למה בפולין יטיבו דרכיהם - ופה במדינת אשכנז הרעו דרכיהם?" השיב רבי שמחה בונם: בפולין, כאשר מבחין אדם באחד שנוהג שלא כשורה, אזי תיכף ומיד מוכיחו על פניו, ואינו משגיח אם מתבייש, וכך יהודי מתבייש להתנהג שלא כראות. אמנם באשכנז מתנהג כל אחד בדרך ארץ... והסכים עמו רבי עקיבא איגר שזה עיקר הטעם להדרדרות באשכנז.

ואז הוסיף רבי שמחה בונם ופירש בדרכו את הפסוק בפרשת השבוע "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", שכיון שהדרך היא שעברה גוררת עברה, לכן יש להוכיח את האדם כבר בחטא הראשון, כי אם עבר ושנה בה נעשית לו כהיתר ח"ו. (הרבי רבי בונם מפשיסחא ח"א)

פרקי אבות

השיעור בפרקי אבות בכל שב"ק

ע"י מרן הרב שליט"א

שעתיים וחצי לפני זמן מוצ"ש

בש"ק זו בשעה 19.45

באולם שע"י ביהמ"ד הגדול אסטען 46

תפלת מנחה וס"ג אחרי השיעור

והקדושים שצריכים לדעת שהשם הוא אלקיכם. בפסוק השני מדבר, בסוג בעלי בתים שרק שומרים את המצוות, מכבדים אביהם ואמם ושומרים שבתות, שצריכים הם לדעת לפי בחינתם שהשם הוא אלקיכם. והפסוק השלישי מדבר בפחותי ערך רחמנא ליצלן, שאין להם רק שאלהי מסכה לא תעשו לכם, ועם כל זה השם הוא אלקיכם. (רבי דוד משה מטשארטקוב)

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו (יט,ג)
סמך שמירת שבת למורא אב לומר אף על פי שהזהרתיך על מורא אב ואם, אם יאמר לך חלל את השבת, אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות (רש"י).

ומקשים, אם זה דין גם בכל שאר המצוות,

לשכת הוראה

שע"י הבד"ץ דקהלתנו

יאקאב יאקאבס סטר. 22

הננו להודיע על

הרחבת שעות הפעילות

של לשכת ההוראה בבנין הקהלה.

לשכת ההוראה תהיה פתוחה בע"ה

כל יום

לפנה"צ:

משעה 10.15 עד 11.15

אחה"צ (חוץ מיום ו')

← משעה 14.00 עד 15.00 →

ומשעה לפני השקיעה

עד השקיעה

(בשבוע הבא משעה 20.15)

מספר טלפון חדש:

03.208.4115 (0סימנן: "דיין" = 4115)

שירות מיוחד

לערבי שבתות ויו"ט

2 → 03.208.4115 ואח"כ ללחץ

דרך מספר זה הטלפון מועבר לקבוצה של דיינים שליט"א, אם אחד אינו עונה זה עובר לשני, ומשני לשלישי וכי' עד שתקבלו מענה בע"ה.

ק"ש וספירת העומר ליל ש"ק קדושים משעה 22.01 היום אחד ועשרים יום שהם שלשה שבועות לעומר * סוף זמן ק"ש ש"ק קדושים בבוקר מג"א: 9.16/8.45 - גר"א: 9.52

שעות הקבלה
של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)
* קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

אם כן למה פרטה התורה שבת דייקא שהוא מן החמורות כריתות ומיתות בית דין, הלא בכל מצוה הדין כן?

וי"ל, להנה נפסק להלכה, שהעושה בשבת מלאכה שאינה צריכה לגופה, פטור. לפי זה יש לדון, באופן שאדם נאלץ לעשות מלאכה בשבת בגלל שאחד כופהו לעשותה באמצעות איום שיהרגהו וכדומה, האם מלאכתו תחשב מלאכה שאינה צריכה לגופה? פסק המהר"ט (שורש קל"ז), שבמקרה כזה אין להחשיב את פעולתו כמלאכה שצריכה לגופה. ממילא, כשאב אומר לבנו לעשות מלאכה בשבת, ניתן היה לומר שהרי הבן מצווה על יראתו, ונמצא שזו מלאכה שאינה צריכה לגופה ומותר לעשותה, כי מדאורייתא אינה נחשבת מלאכה. על זה מחדשת התורה, שאפילו באופן כזה אל תשמע בקולו.

אל תפנו אל האלילים (יט,ד)

מדוע כתבה התורה לשון "אל תפנו" ולא כתבה כמו בשאר לאוין אל תעבדו את האלילים? וי"ל, בשאר לאוין מחשבה לבדה אינה מספקת ויש צורך במעשה, לעומת זאת בעבודה זרה אסורה פניה כל שהיא, אפילו במחשבה, וכמבואר בקידושין (מ,א) מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, חוץ ממחשבת עבודה זרה. (מלא העומר)

למך לוא הקהלה

שבת פ' קדושים, (בא"י: אמור), ו' אייר, כ"א לעומר. הדלקת הנרות: 20.54 (פלג המנחה: 19.39 - פלג ב: 20.36).

מפסירין (הפסרת פ' אחרי) "הלא כבני כשיים" (עמוס ט) עד "אמר ה' אלקיך", מברכין בה"ב, אבות פרק ב'.

מוצאי שבת: 22.15 (לשיטת ר"ת: 22.27)

ז' שלמים לקידוש הלבנה: ליל ב' אמור, אור לח' אייר, מתחלת הלילה.

יום ב' אמור, ח' אייר, כ"ג לעומר, תענית שני קמא, סליחות כנהוג.

יום ה' אמור, י"א אייר, כ"ו לעומר, תענית חמישי, סליחות כנהוג.

שבת פ' אמור, (בא"י: בהר), י"ג אייר, כ"ח לעומר.

הדלקת הנרות: 21.05 (פלג המנחה: 19.47 - פלג ב: 20.44)

רבי הלל מקאלאמיא זצ"ל

"משכיל אל דל" - י' אייר תרנ"א

מתולדותיו

הרה"ק רבי הלל מקולומיאי זללה"ה נולד ביום י"א כסלו תקע"ה בעיר וועטש שבמחוז פרעסבורג, שבה שימש אביו הגה"צ רבי ברוך בענדיט ברבנות. היה תלמיד ה"חתם סופר" ונתפרסם בגאונותו. ניהל ישיבה בגאלאנטא, אח"כ כיהן כאב"ד מארגרעטן, קלויזנבורג, סיקס, ואח"כ נתקבל לאב"ד קולומיאי שבגאליציה. היה איש מלחמה כנגד המחדשים ומהרסי הדת, ואיש תוכחה. נסתלק ביום י' באייר תרנ"א. השאיר אחריו את ספרו "משכיל אל דל". (זכרון אשר)

לא פסיק פומיה

ואלה הם יקר סהדותא של הגה"צ מו"ה חזקי פייבל פלוז ז"ל אבד"ק שוראן בעמח"ס ליקוטי חבר בן חיים בהספדו על אלופו ומיודעו הגה"ק רבי הלל מקאלאמיא זצ"ל, שלמד יחד עמו בשיבת מרן החת"ס, וז"ל:

אספר בקהל עם התנהגות הצדיק הזה בזמן שהגיע לשנת עשרים. משבת לשבת לא ארח ארוחה כי אם קנה לו מדי יום אחר תפלת הבוקר בעד ג' צ"ל לחם חטין, וזה היה לו פת של שחרית, והלך אל הבאר לשאוב לו קנקן של מים. ועל סעודה זאת ישב ארבע עשרה שעות ועסק ביגיעה עצומה בתורה בדבד. ולעת ערב היה שוב לחם יבש מאכלו.

לא זולת תשמענה אזני דברי מבשר טוב כאשר שמעתי מפיו בעת אשר שאב המים מן הבאר היה מסדר לו ס' טור אורח חיים אשר עסק לו ובירר השיטות. ובעת הפצרותי בו לעת ערב לשאוף אויר מעט והלך עמי, לא פסק פומיה מגירסא עד אשר בעת הלכנו, באו ערלים וטחו אותו על כובעו, והיה מרגלא בפומיה ולומר הריני מקבל עול גלות.

בין שניו זיוו

ו' אייר	רבי לוי בן גרשום - הרלב"ג
ק"ד:	רבי יצחק [ב"ר יעקב יוקל] הלוי הורוויץ מהאמבורג
תקכ"ז:	רבי משה [ב"ר יצחק אייזיק] מסאמבור - תפלה למשה
ת"ר:	רבי יוסף מאיר [ב"ר שמואל צבי] ווייס - תרס"ט: האדמו"ר מספינקא - אמרי יוסף
ז' אייר	רבי שלמה אפרים [ב"ר אהרן] לונטשיץ - כלי יקר
שע"ט:	רבי יוסף מאיר [ב"ר שמואל צבי] ווייס - האדמו"ר מספינקא - אמרי יוסף
ח' אייר	רבי ירחמיאל [ב"ר יעקב יצחק] מפרשיסחא
תקצ"א:	רבי משה [ב"ר ברוך] האגער - האדמו"ר משאץ
ט' אייר	רבי משה [ב"ר יחיאל מיכל] מזוועהל
י' אייר	רבי שמואל [ב"ר משה אהרן] מקאמינקא
בית"ע:	עלי הכהן הגדול
ד'תתס"ד:	רבי יצחק [ב"ר יעקב] אלפסי - הרי"ף
תק"נ:	רבי מאיר [ב"ר צבי הירש] מרגליות - מאיר נתיבים
תקצ"א:	רבי משה [ב"ר יחיאל מיכל] מזוועהל
תר"ג:	רבי שמואל [ב"ר משה אהרן] מקאמינקא
תרל"ד:	רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל [ב"ר אלכסנדר סנדר] מקאמארנא - שלחן הטהור
תרמ"ב:	רבי דוד [ב"ר מרדכי] מטאלנא - מגן דוד
תרנ"א:	רבי הלל [ב"ר ברוך בענדיט] ליכטענשטיין - הרב מקאלאמיא - עת לעשות
י"א אייר	רבי נפתלי צבי [ב"ר מנחם מענדל] הורוויץ - הרב מראפשיץ - זרע קודש
תקצ"ה:	רבי יצחק [ב"ר יחיאל מיכל] מראדוויל
תר"ד:	רבי יהודה צבי [ב"ר שמואל זנוויל] מסטרעטין
תשכ"ט:	רבי חיים יהודה מאיר [ב"ר מנחם מענדל] האדמו"ר מווישווא - זכר חיים
י"ב אייר	רבי אברהם משה זרח [ב"ר מאיר] איידעליץ
תק"מ:	רבי אברהם משה זרח [ב"ר מאיר] איידעליץ מפרגא - אור לישראל

מגודל דבקות בלימוד לא בא בתמידות לשיעור מרן הגאון חת"ס, עד אשר הוכיחו פעם אחת ואמר לו עתיד אתה לומר חטאתי עויתי על כל שיעור מה שעזבת אצלי. ומאותה שעה אפילו להשיעור בערב בא. ומעולם לא הסתכל חוץ לדי אמות. שיחות חולין לא יצאה מפיו, עכ"ד. (קובץ באו הילל)

קודש הלולים

כאשר נשאל למרן החתם סופר, על תלמידיו הגה"צ רבי הלל מקאלאמיא, ועל חבירו ש"ב הגה"צ רבי הלל מסאסרעגן, השיב החתם סופר זצ"ל: "קודש הלולים לה".

וזה לשון מכתב קודש מרבינו החתם סופר זצ"ל: בעזה"י הלל בן שחר ניהו תלמידי מופלא סמוך לאיש, הוא הב' חתן תמים, המופלג בתורה ויראה מהו' הלל בן הרבני מהו' בענדיט נ"י מק"ק וועטש, הוא אחד מיוחד ממופלאי בני ישיבתנו מלא על כל גדותיו בגמרא ופוסקים ראשונים ואחרונים, שכלו צח ומצוחצח, ועוד קודמת יראתו וחכמתו כי רבה, ואהבת נפש אהבתיו על כן אעטרנה בעטרת חכמים וכו'.

להשיב נפשות

סיפר הגה"צ מהוניה זצ"ל ששמע דרשותיו של רבי הלל והיו איום ונורא, מבהיל הרעיון, הרבה יותר ממה שנמצא כתוב בספריו הקדושים, והיה לו כח להשיב נפשות בדבוריו. כן ראה דברים נפלאים מופתים ממש כעין שמספרים על מרן הבעל שם טוב זצ"ל כמו תחית המתים וכדומה. (הללו עבדי ה', עמ' שפח)

יאחו צדיק דרכו

הגה"ק רבי הלל ליכטנשטיין זצ"ל אב"ד קאלאמיא היתה דרכו להוכיח את ישראל על כל פגם וביטול מצוה, ובכל מקום בואו בדק את הפרצות הצריכות תיקון, ועורר את יושבי המקום לתקן את הטעון תיקון. פעם אחת ביקר בביתו של יהודי, ותיכף בעומדו על סף הבית, העיר לו על ה"מזווה" שאינה קבועה בגובה הנכון עפ"י ההלכה שהוא השליש העליון של הפתח (ראה שו"ע יו"ד סי' רפ"ב). כשנכנס פנימה, העיר לו על כך שלא הניח גג הפתח שיעור של אמה על אמה שאינו מסויד זכר לחורבן הבית (ראה שו"ע או"ח ריש סי' תקס), וכן בהמשך שהותו בביתו הוסיף להעיר לו על כמה וכמה ענינים.

בצאתו את הבית שאלו היהודי: "רבי נכבד! הרי לפני זמן מה ביקר אצלי ג"כ רבי קדוש, ה"ה הרבי ר' הערש ליסק'ער והוא לא העיר לי כלל על זלזול במצוות, ומדוע אתם מעירים לי על כל צעד ושעל?" השיב לו רבי הלל: הנה מצאנו בתוה"ק שלבני ישראל היו במצרים שתי מילדות, אשר שם האחת שפרה, ושם השנית פועה, ופרש"י "שפרה - על שם שמשפרת את הולד. פועה - על שם שפועה ומדברת והוגה לולד". כמו כן ישנם שני דרכים בעבודת הצדיקים, ישנו צדיק שהוא בבחינת "שפרה", שתפקידו לשפר כל דבר, ולומר שהוא טוב. ומאידך צדיק שהוא בבחינת "פועה", שתפקידו לצעוק ולומר ולהעיר על כל דבר. וסיים לאמר: "אני, תפקידי הוא להיות 'פועה', להעיר ולעורר את ישראל להתחזק בשמירת המצוות וקיומן, ואילו הרבי ר' הערש תפקידו הוא להיות 'שפרה'". (רשומים בשמן, עמ' צח)

בין הראשונים

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמאן זצ"ל: מעשה נפלא קבלתי ממקור מוסמך ונאמן, שהחסיד המפורסם רבי משה אריה פריינד ז"ל מגדולי חסידיו בעלזא וראש הקהל דק"ק סיגעט (אבי הרה"ק רבי אברהם יהושע פריינד אב"ד נאסאד ז"ע) היתה לו בת שהתגוררה בקאלאמיא, פעם אחת הגיע אליה לבקרה ובהיותו שם נכנס למעונו של הרה"ק רבי הלל מקאלאמיא ז"ע, אשר הוציא לאור באותה

א ייזיון ווארט

ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש וגו' ובשנה החמישית תאכלו את פריו וגו' (יט, כד-כה) פארוואס ביי די פינפטע יאהר שטייט נישט "כל" פריו?

נאר וויבאלד די פינפטע יאהר מוז מען געבען מתנות עניים, קען מען נישט עסען אלע פרוכט. און אין זכות פון די מתנות עניים וועט זיין "להוסיף לכם תבואתו". וועסטו פרעגען ווער גאראנטירט די ברכה? אויף דעם ענדיגט דער פסוק "אני ה' אלקיכם". (כלי יקר, היא"צ ז' אייר)

פריקו אבוא

הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה (פ"ב מ"א) מתוך מכתב שכתב הרה"ק ה"אמרי אמת" מגור זי"ע לז'ן אחותו:

"כאשר רבי מנדל משמש היה אצלך ואמר כי אתה הולך עם רעיונות, אודיעך בזה כי לא נכון כלל לאברך כמוך להתהלך ברעיונות ומחשבות, אך לעבוד את השי"ת בשמחה בכל מה שתעשה, הן עשית המצות והן בעסק התורה, ואל תשגיח כלל על היצר המבלבל להביא עצבות ולהרבות בדקדוקים.

ואני רגיל לפרש המשנה "הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה", לעשות חשבון בנפשו, אם יתנו לך מליון רובל ושאר מחמדים כדי שתניח ולא להניח תפילין, בטח אל תחפוץ, והנה תשער בנפשך כמה היה לך שמחה באם היה לך מליון רובל, ועוד יותר מזה תצטרך להתמלאות בשמחה בהנחת תפילין ושמירת שבת ושמירת ברית קודש וכדומה לזה, וכפי החביבות שאצל האדם כן מתחבב בשמים. ואי אפשר לבוא לעבודת השי"ת בשלמות בכל מיני המצוות כמו מן עבודת השי"ת בשמחה, ובפרט בעת המוכשר במועדים לשמחה הבאים לקראתנו שמזה נשאר על כל השנה, וכן עבודת השי"ת בשמחה בימי הנעורים נשאר על כל ימי חייו". (מכתבי תורה, מכתב קכה)

שעה את ספרו 'עת לעשות' על עניני מוסר בשפת האידיש, וכיון שידע שהוא מחסיד בעלזא בקש ממנו שכאשר יסע אל רבו הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע יתן לו ספרו. הלה חש מעט במבוכה, כי לפי דעתו נתחבר הספר 'עת לעשות' בעיקר לנשים ולאנשים פשוטים שאינם מבינים את שפת לשון הקודש, ואי"כ איך יגיש ספר כזה לרבו, אך לא יכול היה לסרב ובלית ברירה קבל על עצמו למלא את השליחות, ואכן בהזדמנות הקרובה ששהה בבעלזא נכנס אל הקודש והושיט את הספר לרבו תוך שהוא מתנצל שלא הביאו מיוזמתו אלא הוכרח לעשות רצון מחברו, השיב לו הרה"ק מבעלזא "כשיצא לאור ה'חתם סופר' הביאוהו לפני אבא מאיר זצ"ל (-הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע) אשר לקח את הספרים והניחם בין ספרי הראשונים, ואמר: אז מ'מיינט עס ערנסט איז עס אזוי חשוב ווי די ראשונים", ובזאת לקח מהר"י את הספר 'עת לעשות' ונתנו בין ספרי מוסר של הראשונים, ואמר כלשון אביו "אז מ'מיינט עס ערנסט איז עס אזוי חשוב ווי די ראשונים".

ידוע שרבי הלל כתב את ספרו 'עת לעשות' בדמעות, שהיה אוגר את מי דמעותיו שהזיל בעת אמירת 'תיקון חצות', אותן עירב עם תמצית דיו לכתוב את ספריו.

הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע שהנהיג עדה בפולין של אלפי חסידים טרח הרבה להפיץ את ספריו, ופעם שיגר אליו מכתב בו כתב בין השאר שהיות וספריו החזירו בתשובה רבים מישראל על כן הוא מבקש ממנו שיחמול עליו ויברכו שגם הוא יספיק לעשות תשובה, ובזאת הזכיר את עצמו בשמו ובשם אמו "יחיאל בן מלכה". הגה"ק רבי שמואל ראזנבערג גאב"ד אונסדארף צוק"ל העיד שלימוד מכתב זה מביא את האדם לידי ענוה, ותמיד כאשר עיין בלשון המכתב היה בא לידי התבטלות גמורה, (המשך בעמוד ג)

רבי הלל מקאלאמיא (המשך)

וכאשר הרגיש שעליו להתחזק בענין זה היה מעיין במכתב. (פרקי אבות מפי ספרים וסופרים ח"ב, עמ' שיח)

החזק במוסר

הגה"ח ר' אשר אנטשיל עדעלשטיין זצ"ל כותב: בפעם הראשונה שנכנסתי לביתו של הרה"צ ר' הלל מקאלאמיא להכירו, נתן לי שלום והחזרתי לו שלום. ואחר כך פתח בשאלותיו: האם אתה לומד גמרא, משניות, ואומר תהלים בכל יום. עניתי לו כן. אחר שאלני, האם אתה לומד בכל יום ספרי מוסר, עניתי לו לאו, כי באין בכחי לשאת באמתחתי כל כך הרבה ספרים כשאני נמצא בדרך. אמר לי הרב ישנו ספר בשם אורחות חיים המכיל כמה דפים בלבד, והוא לא יקשה על משאך. עניתי לו שוב: כשאני נמצא בבית אני לומד כל יום בספרי מוסר, אך בדרך איני יכול. כשראה הרב שמשמט אני מלימוד זה צעק בקול: אוי ואבוי, איך יכולים להיות יהודי מבלי ללמוד מוסר כל יום. ואז הבטחתי לו שמהיום ולאחריה אלמד גם מוסר אף כשאני בדרך.

ובענין זה שמעתי מתלמידי מרן החתם סופר, שדרכו של החת"ס היה לבלי לחסר יום מלימוד מוסר. ואם נאנס ולא יכל ללמוד מוסר, אמר שהוא מרגיש בלילה שירד היום ממדרגותיו הקדושות. וכן היה החת"ס מצוה לתלמידיו, שיתמידו בלימוד ספרי מוסר. (וזהו אחת הסיבות שתלמידי יצאו רובם הגדול יראים ושלמים, מבלי סטיה כל שהיא מדרך היהדות הצרופה).

עצתו אמונה

סיפר הגה"צ ר' מרדכי אהרן שענבערגר ז"ל, שסיפר לו איש אחד שכשהיה צריך לעמוד לצבא, והיה גבור בחור כארזים, הלך להרה"ק ר' הלל קאלאמיא זצ"ל שישוחרר מהצבא, הגביה הרה"ק את גבות עיניו והביט עליו, ראה שהוא בחור כארזים, אמר לו אם תקבל שתלמוד בכל יום מוסר, תשתחרר. קבל עליו. וכשבא להרופא הבדוק, אמר הרופא: וואס ברענגט עטץ מיר פון די חברא, ולא רצה אפילו לבדוק. החברים שלו לא רצו להאמין ששיחררוהו. וסיים האיש הנ"ל שמעולם לא עבר

פינת כשרות ווינקעל

אודות הצמח הנקרא Garden Cress
צריך לדעת שהמַצֵּע (substrate) שעליו הגבעולים גדלים נוגע מאד בחורים, בצבע שחור ואפור, ולכן יש לחתוך את הגבעולים מהמצע, וראוי לשטפם לפני השימוש (את המצע עצמו יש לזרוק).

Tuinkers (cresson)

Het substraat (onderlaag) waarop tuinkers groeit, is sterk geïnfecteerd met zwarte en grijze insecten. Men dient daarom de stengeltjes af te snijden en spoelen voor het gebruik. (Het substraat zelf dient men weg te gooien).

פינת שמיטה ווינקעל

בשוק נמצאים כעת תפוחי אדמה המיובאים מארץ ישראל, שיש בהם קדושת שביעית, ויש להזהר.

In de handel zijn nu aardappels verkrijgbaar, afkomstig uit Israël. Men moet opletten, omdat deze שביעית hebben.

אפשר לקבל את ה"שבת בשבתו" דרך E-mail - נא לפנות: shabato.antwerpen@gmail.com

ברכת מזל טוב חמה ולבבית להרה"ג

מוה"ר חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים שליט"א מו"ץ ביהמ"ד דחסידו סאטמאר-שארלאטאלי וכלל משפחתו שיחיו ורגל הולדת הבן שיחיו ירוו ממנו ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב מאחלת הנהלת הקהלה

על הקבלה הנ"ל, ובכל המצבים שלו למד בכל יום מוסר כמדומה כחצי שעה. (שיח זקנים ח"ב, עמ' שכ)

שלא יבש המעיין

סיפר הגה"צ ר"ש ליכטנשטיין, ששמע מהגה"צ מקראסנא זצ"ל, פעם הגיע איש אחד להגאון ר' הלל מקאלאמיא זצ"ל, וסיפר לו שנתייבש מעינו בשדהו, ודרכו של ר' הלל היה לשאול ראשית כל בעניני שמירת היהדות, וכן עשה כעת. סיפר לו האיש שמשתמש בשטר מכירה בשבת, וכידוע שר' הלל הרעיש מאד נגד שטר מכירה. אמר לו שיפסיק מלעשות שטר מכירה, אבל האיש לא רצה לקבל על עצמו, כי היה קשה לו הדבר. לא בירך אותו הגאון ר' הלל שיתברך המעיין בשדהו, ונסע האיש משם לזידיטשויב, אל הרה"ק ר' יצחק אייזיק זצ"ל, וסיפר לו שמעיניו נתיבש. בירך אותו הרה"ק, ונתקיימה ברכתו שהתחיל המעיין לבעבע.

ברם כעבור כמה שבועות פסק המעיין עוד הפעם ונתיבש, ונסע בשנית להרה"ק ר' אייזיק ובירך אותו עוד הפעם, ונפתח המעיין פעם שנית. אחר כך עברו כמה שבועות ונתיבש המעיין בשלישית, וכה חזר הדבר שלש פעמים. כראות הרה"ק שברכתו אינה מתקיימת, שאל את בעל השדה אם היה אצל צדיק אחר, וסיפר לו האמת שהיה אצל הגאון ר' הלל שצוה לו להפסיק השטר מכירה, אמנם הוא לא היה יכול לעמוד בנסיון, ולא רצה לברך אותו ועל כן בא לכאן. אמר לו הרה"ק ר' אייזיק, יש עליך קפדנות מירא שמים גדול, עליך לפייס ולעשות כדבריו. חזר בעל השדה להגאון ר' הלל ואמר לו שמקבל על עצמו שלא יסמוך עוד על שטר מכירה. אמר לו ר' הלל שיחפור במקום אחר בשדהו, ואמר לו באיזה מקום יחפור, ושם ימצא מעין. וכן הוה, ומאז היה לו מעין טוב.

ובלבד שיכויין

שמעתי מכ"כ אדמו"ר מזידיטשויב שליט"א, ששמע מהגה"צ רבי הלל ליכטנשטיין מקראסנא זצ"ל שסיפר על זקנו הרה"ק ר' הלל מקאלאמיא זצ"ל בעל משכיל אל דל, שנסע לזידיטשויב להסתופף בצל הרה"ק מהרי"א מזידיטשויב זי"ע אך כל זה עלה לו בזמן רב, ונצטער מאוד על הביטול תורה ותפלה שנגרם לו מזה, ושוב נזכר מדברי חז"ל שאמרו אחד

ל'רב ציונו

השבו התקיימה אסיפה מיוחדת, בה נדונו הדרכים איך למנוע בעיות בכשרות העירוב בעבודת העבודות המקיפות הצפויות בשנים הבאות במסגרת "De Grote Verbinding/Over De Ring", הן למשך זמן העבודות, והן בגמר הפרויקט. באסיפה השתתפו העומד בראש כל הפרויקט מר Alexander D'Hooghe, נציג של NMBS-Belgian Train של Wegens, Antwerpen, נציג של Stadsontwikkeling-Mobiliteit/Stad Antwerpen, כאשר מצד הקהלה השתתף ר' ישראל סובל נ"י.

במהלך האסיפה הובהר באלו מקומות עלולה להִנָּצַר בעיה בנוגע לעירוב, ומה הם האופנים להבטיח את המשך כשרות העירוב במשך ואחר העבודות. לשביעת רצון כל המשתתפים נתברר כי בעדה"י נוכל לקיים את כשרות העירוב בניקל, ויצוין כי נציגי הרשויות אמרו, כי ביחס למה שגופים אחרים דורשים מהם, דרישותינו הם קלים מאוד עבורם, ובחפץ לב הם מוכנים לעזור לתושביה היהודים של אנטווערפן.

ייראוך עם שמש

תפלת שחרית בימות החול כותיקין בביהמ"ד פשעווארסק בכל יום חצי שעה לפני הנץ ביום א' אמור, בשעה 5.33

ברכת מזל טוב חמה ולבבית להרה"ג

מוה"ר שלום משה חיים גרינפעלד שליט"א רב ביהמ"ד "ישמח ישראל" דחסידו אלכסנדר וכלל משפחתו שיחיו ורגל אירוסו הבן עב"ג שיחיו ירוו מהם ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב מאחלת הנהלת הקהלה

המרבח ואחד הממעייט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ונחה דעתו. בהגיעו למעונו של הרה"ק מהרי"א פתח ואמר, קאלאמיא יינר רב אונו האמיר ליב די בלבד ניקעס. (מעשה צדיקים ח"א, עמ' קיד)

ובחרת בחיים

סיפר אדמו"ר מסטראפקוב זצ"ל ששמע מנכד הגה"ק מקאלאמיא זצ"ל, שפעם אמר רבי הלל זצ"ל לתלמידיו שנכון מאד לנסוע לצדיק אמת, אבל מי יודע מי הוא הצדיק האמיתי, ואמר להביא לו חומש ויעשה גורל ויבדוק בספרא, הביאו לו חומש דברים ופתח ומצא פתח פתוח לפניו "ובחרת בחיים", ואמר הרי הראו לי מן השמים שהרב מצאנו הוא הצדיק האמיתי, ותיכף התכונן אל הנסיעה, בנסעם באמצע הדרך והנה הסוסים נכנסו לתוך הבורן, עמוק מאוד שאי אפשר לצאת, והטיט מלא על כל גדותיו, בעל העגלה עשה כל ההשתדלות לצאת מן המבוכה, וללא הועיל, והתחיל רבי הלל להתמרמר כי הוא בודאי מחמת חטאתי הרבים, ולא עבר זמן רב ויצאו בשלום מן הטיט ונסעו במהירות לצאנו, והנה תיכף בבואם לצאנו נגש הרה"ק מצאנו זצללה"ה אל הפתח וקידם פני הרב ר' הלל ואמר לו: "ברוך הבא רבי הלל, מה אתם אומרים לעבודתי שהיה לי עמכם, וכי טוב היתה ההוצאה שהוצאתי אתכם מן הטיט". והנה פנה מרן מצאנו אליו בבקשה שיאמר לו איזה דבר מוסר, ותיכף אמר לו מוסר היתכן שאין כאן גרייה מן הטיט שעל הקיר אמה על אמה זכר לחורבן בית המקדש, כשמוע מרן מצאנו דבריו הודה לו שהצדק אתו, כשמוע הגבאים כן, רצו תיכף לעשות זכר לחורבן, אבל מרן לא הניח את הגבאים לעשות רק עלה בעצמו על הסולם ועשה בעצמו את הזכר לחורבן, ואמר לו להרב מקאלאמיא, מתוך הכרת תודה, הרי כבר כדאי היתה נסיעתו לכאן, כי הרי זיכה אותי כבר במצוה. (כל הכתוב לחיים)

גודל יראתו

מראשית השנה עד אחרית השנה לא זו ממנהג כלשהו ממנהגי מורו הקדוש בעל חת"ס זלה"ה וכל מנהג קל היה קדוש בעיניו, והיה עוקר הרים נגד המבטל מנהג. היה מהדר במצות לקיים זה א-לי ואנוהו בכל דקדוקיה ופרטותיה, ושמח במצוה כמוצא שלל רב ועל כל דבר חידוש באגדה ובשמעתתא שמח מאוד. והיה דרכו לקרב רחוקים, ולהשוות מחלוקת בין הפוסקים. מעולם לא אכל דבר הצריך בדיקה, ואף מים לא שתה כי אם ע"י סינון, כל השבוע אכל סעודת עראי ביחידות ובשבת קודש עם ב"ב אנשים לבד ונשים לבד, מאוד היה מחמיר גם לאחרים באוונות המפוטמות ובבדיקת הושט כמעט כולם הטריף, יין לא שתה רק מה שעיניו רואות מתחילת עשיה עד סופו, והיהודים אשר דרכו הענבים, אף כי לקח רק יראי השם למלאכה זו, טרם התחילו לעשות מלאכתם, אמר להם אולי בימי נעוריהם הללו שבת בשוגג ייהררו בתשובה ויתחרטו על העבר, והיה שולח יין משלו על ארבע כוסות לרבינו הגאון מצאנו ז"ל ובעירו נתן לתלמידיו חכמים, בעת אפיית המצות הלך בכל יום להשיג בבית האופים. פיוטים לא אמר באמצע התפלה כמנהג החסידים, וכל התפלות היו בהתלהבות גדולה (המשך בעמוד ד)

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

המשך דברי הימים של

בית הכנסת הגדול אסטען שע"י קהילתנו הק'

הלכות ומנהגי בניית בית הכנסת שעל פיהן נבנה בית הכנסת הגדול אסטען (נערך ע"י הרה"ג ר' דוד שיינבערגער שליט"א):

יש לציין שאף שיש שהתנגדו לבניית מגדל על גבי גג בית הכנסת, (ע"י שו"ת מנחת אלעזר ח"ד ס' ל"ח בשם שו"ת תפארת צבי), אין המכוון למגדלים כאלו, אלא למגדל ממש שאפשר לעמוד עליו למעלה, וכפי שבונים הנכרים את מגדליהם, (ויש שישבו את המנהג שהטעם שעשו זאת הוא מחשש שאם יבואו שונאים ח"ו יוכלו להתבצר בבית הכנסת), והמגדלים הבנויים על גג בית הכנסת, אינם בסגנון זה.

ג. מבוא בית הכנסת

בכניסה לבית הכנסת יש מבוא ארוך ומרשים. הקפדה על מבוא לפני הכניסה לבית הכנסת אנו מוצאים כבר בבתי כנסיות עתיקים באירופה, וכפי שכתב הב"ח (ס' צ' אות י"א) דכל בית הכנסת צריך שיעשו עזרה לפני בית הכנסת, כדי שיכנס אדם לפנים משני דלתות דוגמת האולם שהיה לפני ההיכל, עיי"ש בארוכה.

מקובל שצדדי בית הכנסת, דהיינו המעברים בדרום ובצפון בתוך בית הכנסת לא נתקדשו בקדושת בית הכנסת, וזאת משום שהיו משמשים מעבר לחצר פנימית ולחזרים שבצד מזרח, ולא רצו שיהיה בזה חשש קפנדריא (רח"י קלאגסבאלד הי"ו בשם אביו ראש קהילתנו מוה"ר שלמה קלאגסבאלד ז"ל).

ד. הכניסה לבית הכנסת

פתח הכניסה הוא בצד מערב וכפי שנפסק בשו"ע (סי' ק"י סי"ה) שהפתח קובעים כנגד הצד שמתפללים אליו, כדי שישתחו מן הפתח נגד הארון שהוא ברוח שמתפללין נגדו.

דבר חידוש אנו מוצאים בבית הכנסת, שאף שהפתח הוא במערב, נבנה נגד הפתח קיר המונע את הכניסה ישירות אל בית הכנסת, אלא ניתנת האפשרות להכנס לכיוון צד דרום או צד צפון, והוא פלא, שהרי בשו"ת חת"ס (או"ח סי' כ"ז) האריך שאין לזוז מפסק השו"ע וצריך לקבוע הפתח כנגד הצד שמתפללים בו כדי שישתחוה בכניסה לבית הכנסת, אכן הפתח למבוא וחדר לפני הבית הכנסת יעשו לצד צפון או צד דרום ע"ש, ואילו בבית הכנסת כאן הכניסה לבית הכנסת נעשתה במיוחד שלא יוכלו להכנס רק לכיוון צד דרום וצפון.

אכן הדברים מכוונים לפי מה שכתב במקור חיים להחיות יאיר על דברי השו"ע שם, וז"ל: ותמהתי שבאשכנז כל פתחי בית הכנסת אינם רק בכותל דרום, וראיה למנהג זה מקרא שנאמר הבא דרך שער צפון יצא דרך שער נגב, שמע מינה שהיו שערי הכניסה ויציאה בצפון ודרום, וכן עושים בבימה שבבית הכנסת, וכעין זה ראיתי בפראג ע"ש. ומבוא שהיו שנהגו בדוקא לעשות שני פתחים צפון ודרום על פי הפסוק הנ"ל.

ה. ארון הקודש

בכניסה לשטח ארון הקודש מוצבים שני עמודי ענק - מנהג קדום זכר לעמודי "יכין ובוועז" שהציב שלמה המלך בבית המקדש בכניסה לאולם וכמבואר בקרא (מלכים א' ז, ז, א) "ויקם את העמודים לאולם ההיכל, ויקם את העמוד הימני ויקרא את שמו יכין, ויקם את העמוד השמאלי ויקרא את שמו בוועז". וראה שם במפרשים שפאלאס כן לסימן את טוב, יכין לסימן טוב שיכון הבית לעד, ובוועז הוא מלשון בן עז שבבית זה ימצא עוז וחזק לישאל.

(המשך בגליון הבא א"ה)

12/3/12

למשפ' הרב ח. י. ליפא טייטלבוים-ווייס שליט"א
*
למשפ' ר' שמעון פרוכטער-רויזמאן נ"י

12/3/12

למשפ' ר' שלמה שטראה-קליין נ"י

חודש ניסן תשפ"ב

פרנס השבוע

כ"ז ניסן
הרב **ישראל מרדכי דוד נויגרעשל** שליט"א
לע"נ אביו הר"ר **מנחם יוסף** ב"ר **מרדכי דוד** ז"ל

פרנס היום

ב' ניסן
הר"ר **יצחק צימענד** הי"ו
לע"נ כ"ק אדמו"ר רבי **יעקב יוסף** בן כ"ק אדמו"ר רבי **דוד** ז"ע

ד' ניסן
הר"ר **חיים יצחק האלעס** הי"ו
לע"נ חמותו מרת **שרה לאה** בת ר' **יוסף** ע"ה

ה' ניסן
הרב **ישראל יוסף ווידערקעהר** שליט"א
לע"נ אביו הר"ר **זאב** ב"ר **יעקב** ז"ל

י"ב ניסן
הר"ר **משה דוד זאלצבערג** הי"ו
לע"נ אמו מרת **פייגא עטיא** בת הרב **ישראל יוסף** ז"ל

י"ט ניסן
הרוצה בעילום שמו
לע"נ אמו ע"ה

ברכותינו לכל התומכים כ"א בשמו הטוב יבורך
י"ה"ר שבוכות שטהרן של **ישראל** יתברכו בכל מילי דמיטב

הרוצים לנדב נא לפנות 0485.448.363

רבי הלל מקאלאמיא (המשך)

ובדמעות שליש וכוונה עצומה מלה במלה. ספר חובת הלבבות אשר היה רגיל בו וממנו למד כל מדותיו הטובים היה לנגדו תמיד, וקיים זה מה שכתוב בזה, ואמת היתה חותמו, לפניו חנף לא יבא, והיה מוכיח כקטן כגדול כעשיר כעני וכל דבריו כגחלי אש, ודבריו נתקבלו ברצון, יען לא נהנה מעולם משום אדם. (תולדות וזכרונות, עמ' יא)

והאר עינינו

סיפר גדול אחד, כי הגה"ק מקאלאמיא זצ"ל בצעירותו היה לו חולי עיניים, אשר כמעט עולם חשך בעדו, ונסע לעיר וויען אל הרופאים, והזהירו אותו שלא ילמוד עוד ולא יעייין בשום ספר, ובבואו לביתו הצטער מאוד על זה, ולא שמר את דבריהם, ונשא ק"ו בעצמו, ואמר ומה כשאני מקיים והגית בו יומם ולילה כך, אם אבטל חלילה תורת ה' לא אראה אור כל ימי, אקוה כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים, ויתחזק וישב ללמוד וד' קרוב לכל קוראיו באמת והאיר ד' את עיניו, ונתחזק אור עיניו ביתר שאת ויתר עז, ומאז עד יום מותו אפילו בתי עינים לא היו לו, ויהי לנס. (בית היכל)

השרשת אמונה

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמאן זצ"ל: מרגלא בפומיה דמו"ר הגה"צ רבי צבי קינסטליכער זצ"ל לומר ולחזור על דברי הגה"ק רבי הלל מקאלאמיא זי"ע בספרו שו"ת 'בית הלל' (ספר זה הוא שו"ת שהשיב לשואליו בעניני עבודת ה' ואמונה, מוסר והשקפה), שכתב לשואל שבקש 'מראה מקומות' בספה"ק העוסקים בענין יחודו יתב"ש כדי שיוכל להגות בהם ולהשריש בלבו אמונה תמימה, ושלח לו שיהיה הקם לפנות בוקר בהשכמה - 'פארטאג'ס', ומשיח את אשר על לבו באמירת תהלים בינו לבין קונו, אינו צריך לעיין ולהתחזק ע"י לימוד 'חובות הלבבות' וכיו"ב כדי לחזק אמונתו, כי מעצמו ירגיש בביורו שיש מנהיג לבירה. (פרקי אבות מפי ספרים וסופרים ח"א, עמ' שס)

יעקב מרדכי אלעזר ראזענבערגער שרה וואגשאהל
בן הרב יוסף מאיר שליט"א בת הרב אלימלך שליט"א
ראזענבערגער (לייער) וואגשאהל (ראזענבערגער)
אנטווערפען וויליאמסבורג

מ א ו ר ש י מ

וויליאמסבורג, כ"ה ניסן תשפ"ב

יעקב יהושע זינגער בת שבע שטרולי
ב"ר אברהם נ"י (בת ר' שלום נ"י שטרולי (ווייס) לונדון)
אנטווערפען

מ א ו ר ש י מ

אנטווערפען, כ"ז ניסן תשפ"ב

יחזקאל שרגא בר חורין גיטל גרינפעלד
ב"ר אברהם נ"י (בת ר' משה נ"י גרינפעלד (דאמען) לונדון)
אנטווערפען

מ א ו ר ש י מ

אנטווערפען, א' דר"ח אייר תשפ"ב

ישראל מרדכי גרינפעלד פערל רייצער
בן הרב שלום משה חיים שליט"א בת ר' אהרן נ"י (רייצער (שטערן) לונדון)
אנטווערפען

מ א ו ר ש י מ

לונדון, ב' אייר תשפ"ב

מנחם ברוך ידידיה זילבער חיה איידל מילך
ב"ר יעקב ישראל נ"י (בת ר' ברוך נ"י זילבער (היילפרין) מילך (הולנדר) לונדון)
אנטווערפען

מ א ו ר ש י מ

אנטווערפען, ד' אייר תשפ"ב

טאָנאָן באַ אַרְקאַט

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

op vrijdag 6 mei	
Pieters, Lange Leemstraat 124	239.15.30
op zaterdag 7 mei	
Van Bree, Van Breestraat 18	233.11.02
op zondag 8 mei	
Van Ghyselghem, Kloosterstr. 166	238.57.59
Generaal, Generaal Lemanstr. 10	230.94.56
op maandag 9 mei	
Leuridan, Draakstraat 18	230.63.29
Plantijn, Plantin en Moretuslei 92	233.66.80
op dinsdag 10 mei	
De Kroon, Brederodestraat 127	237.49.93
op woensdag 11 mei	
Paleis, Paleisstraat 98	248.54.39
op donderdag 12 mei	
Justitia, Justitiestraat 81	237.45.14

Na 22u. op 6 mei (ליל ש"ק):

Van Ghyselghem, Kloosterstraat 166

Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)

רופא תורן: 0900.10.512

הצללה: HATZOLOH - 03.289.00.00

RUBIX - 03.271.28.13	ממירה: 03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	גניחה: 0488.05.25.16
טאָ: 03.500.8947	בוקר חוליים: 03.32.33.34.35
טאָ-מנסדות: 03.808.49.49	מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02
תומכי שבת וויי: 0486.69.08.93	רבב: 0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	שפּרה ופּועה: 0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	שמייעלע: 0489.79.07.33
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	טהרנו: 03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	חי לייפליין: 0495.19.81.00
חבריים: 03.80.80.424	מלב ללב: 03.232.22.27
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	שלוה: 0499.182.451
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	זחק: 0485.37.18.42
קול השליון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טוהר לבנו: 03.208.52.08	בוני עולם: 03.500.11.05
קן השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מג"ח לרפואת הירוס: 0485.05.6746	בית נאמן: baineemon@gmail.com